

Kia Matatū i te Āwhā

Kia ora, ko Māia tōku ingoa.

Tino pai ki a au te haere ki te kura engari, pēnei i te nuinga o ngā tamariki, he pai ki a au ina tūpono mai he rangi whakatā! Engari kore rawa i pai tētahi rangi whakatā inā noa nei, he mea kāore i tūmanakohia...

Ka huaki a Māia i te kūaha o muri, ka titiro ki waho. E rahi ana, e pōuri ana ngā kapua, kua tata ki te pango te tae o te rangi, ahakoa kei waenganui rā tonu. Ka kite ia i tōna tuahine e puta mai ana i te wharau.

“Hūhana,” ka umere ia, “Ki tōku whakaaro, me hoki mai anō koe ki roto ināianei. Titiro ki te rangi rā.”

Ka hou mai a Hūhana ki roto, ka noho me te titiro ki te matapihi i runga i te pākiki. “Ā, koinā kē tā kōrua mahi ko Pāpā inā noa nei?”

“Āna, i te āwhina au i a Pāpā ki te whakamau i te tēpa tāpiapia ki ngā matapihi kia kore ai e pākarukarutia te karaihe e te āwhā. “Kua huakina hoki e māua ngā matapihi i tērā taha o te whare kāore e anga atu ana ki te hau. Ki a au nei, āhua rerekē tērā i te tuatahi, engari ka whakamārama mai a Pāpā hei whakaiti pēhanga ki te tuanui taua mahi. Tēnā pea ka aukati tēnā i te ngaro haere o tō tātou tuanui.”

“Ko tāua tāua,” tā Hūhana ki. “Kua mauria mai e au ngā taonga ā-whare katoa me ngā takawairore katoa o waho ki roto nei kia kore ai e huri hei pere rere mā te hau.”

I muri i ētahi meneti ruarua ka kaha haere atu te pupuhi a te hau. Ka taitai mai he peka ki te taha o te whare, ka rongo a Māia rāua ko Hūhana i te ngāueue o te whare katoa i ngā rōpū. Āhua kaokao mai te pātōtō a te ua ki te tuanui nā te āinga o te hau.

“Kaua tāua e whakatata ki ngā matapihi, kei pākarukarutia e te hau, ahakoa te nui rawa o te tēpa tāpiapia. Heoi anō, kua katia ngā ārai, nā reira ka āraia atu pea ētahi karaihe rere ki te pākarukarutia.”

I noho a Māia rātou ko Hūhana me tō rāua whānau katoa i roto mō te rā katoa, i te āwhā e tukutuki ana ki te whare i waho. Waimarie he pai a Pāpā ki te kōrero i ngā kōrero whakakata, ā, nā tērā mahi āna i tau o rātou mauri, i aukatia hoki tō rāua tino matakū haere nā te turituri me te koheri.

Ao ake te ata ka whai ake kua mate rawa te hau. Ka whakakāngia e rātou te reo irirangi, ka rongo kōrero e kī ana ko taua āwhā tētahi o ngā mea kaha rawa i ēnei tau kua pahure. Me whakatahi ētahi wāhi o te tāone e Te Rākau Whakamarumarū

nā ngā waipuke me ngā horo whenua.

“Tēnā, nā te mea kua mutu te āwhā, ka āhei kōrua te hoki atu ki te kura i te rā nei,” hei tā rāua whaea.

“Kāo,” ka whakautu a Māia. “I kī mai ngā rongo, kāore māua e whakaaetia ki te haere ki te kura, nā te mea ka tāwēwē pea ngā waea hiko. Nā reira, he rangi whakatā anō ... tēnā pea ka rekareka ki a au tēnei rangi whakatā, nā te mea ko tō tainehi nei he mea whakamataku rawa!”

Me aha tātou i te tūpono o tētahi āwhā

I mua

Ina whakapāhotia tētahi whakatūpatō hau hūkerikeri:

- Whakarongo ki ngā pārongo i te reo irirangi.
- Mauria mai o mōkaikai ki rō whare.
- Tangohia atu ngā mea kei waho tēnā pea ka hurihia hei pere rere e te hau.
- Tēpahia ngā matapihi rarahi kei pākarukaru.
- Katia ngā matapihi katoa.

I te tūpono mai

- Me noho i rō whare.
- Katia ngā ārai katoa.
- Kaua e whakapiri ki ngā tataua me ngā matapihi.
- Huakina tētahi matapihi i te taha o te whare kāore te hau e pupuhi ana – mā tēnei te pēhanga ki runga i te tuanui e whakaiti atu.

I muri

- Me noho ki roto i te whare me te whakarongo mō ngā pānui ārai mate whawhati tata i te reo irirangi.
- Kaua e whakapiri ki ngā waea hiko tāwēwē, motu rānei, ki te whakatahi whare koe.

Rawa Whakaora Whawhati Tata

Tiakina kia mōhio koe ki hea kitea ai ēnei rawa ina tūpono mai he mate whawhati tata.

Te kai me te wai

- He pātara wai (kia toru ngā rita i te itinga rawa ki ia tangata i ia rā)
- He wai hei horoi, hei tao kai
- He kai e kore e pirau (he kai kēne, kai whakamaroke rānei), he huaki kēne
- He toa kapuni, rorerore kapuni rānei hei tao kai

Tirohia, whakahoungia hoki ngā kai me te wai ia 12 marama

Ētahi atu rawa whawhati tata

- He rama parewai me ētahi pūhiko tāpiri
- He reo irirangi me ētahi pūhiko tāpiri
- He kete whakaora whawhati tata me ngā rongoā waiwai
- He pepa heketua, he pōtete para rahi rānei mō tō whare paku whawhati tata.
- He ārai kanohi, ārai puehu
- He kai mōkaikai
- He paraikete, he pēke moe rānei
- He kākahu parehau, parewai hoki
- He hū pakari mō waho
- He pōtae, he ārai hihirā

Tirohia ngā pūhiko katoa ia 3 marama

Ngā rawa mā ngā pēpi me ngā tamariki nohinohi

- He kai, he ranunga pepi, he inu
- He kākahu tāpiri, he kope
- He tino takawairore, he tākaro makau rānei

Ētahi atu rawa

- Ngā taonga whakarongo, taonga kite me ngā pūhiko
- Ngā taonga nekeneke
- Ngā taonga huangō, taonga mate roma hā
- Ngā kai motuhake

Mō ētahi atu pārongo mo ngā mahi me mahi, tirohia: www.getthru.govt.nz

